

Baron Pretis c. kr. namestnik primorski.

Cesar je z Najvišjem razpisom z dne 3. julija vsled lastne prošnje vpokojil tajnega svetovalca Sisinio barona Pretis-Cagnodo, c. kr. namestnika na Primorskem. Te odrešilne besede razglaša uradna „Wiener Zeitung“ minulo nedeljo.

Deset dolgih let gospodaril je nesrečni ta državnik na avstrijskih bregovih Jadranskega morja, deset let še potem, ko je v središči države na ministerskem stolu dal dosti dokazov, da je roka njegova enako nesrečna za državo v političnih, kakor v gospodarskih vprašanjih. —

Kakšno lice nam kaže danes Primorska, kaj postalo je iz nekdanj „najzvestejšega mesta“ Trsta. Malo da ne vsako pomorsko gnjezdo Primorskega postalo je srelišče za zalego „iridente.“

Trst pa je postal tabor, v katerim je brez zaprek shajala se vsa lahonska druhal veleizdajcev, druhal, katera nile nahajala tam varnega zatišja, temveč tudi gmotno in duševno podporo izrekoma v uradniških krogih mestnega županstva. — Pa kaj je temu čuditi se, ako so pred očmi cesarskega namestnika Pretisa po volitvah, pri katerih so lahonski ruvaši spravljali na kviško večino, kakoršno tam nahajamo sedaj. — In kako hitro mogel se je ponašati s takim malo častnim vspehom baron Pretis. Že tretje leto njegovega gospodarstva, leta 1882. rodil se je v Trstu sad, na katerem so strmeli domoljubi vse naše država. — Ime Oberdank, njegove bombe in njegova zaslužena kazen, znači ta prvi uspeh Pretisovega gospodarstva.

Po tej dogodbi pričakoval je po pravici vsak domoljub, da se pošlje v Trst mož spretnejše in srečnejše roke in družih načel, kakor Pretis, pa potrpežljivost merodajnih krogov čakala je še dolgih sedem let.

Morale so se ponavljati enake veleizdajske dogodbe pri vseh prilikah, ko so hoteli ne še zatrti in v obupnost gnani domoljubni krogi skazati svojo udanost za državo in cesarja, moral se je ponoviti enak veleizdajski čin na dan 2. decembra 1888. na dan 40letnice cesarjevega vladanja in konečno moral je še onečastiti mestni magistrat tržaški nad 100 zastopnikov državnega zbora vsih strank pri drčanji novega vojnega broda cesar Franc Jožef. S Trstom prišlo je toraj tako daleč, da se mu ni smel bližati več ne cesar, ne zastopniki onega državnega zbora, kateri je brezštevilne milijone privolil v gmotno podporo tega mesta.

Vsak toraj priznava, da je bil skrajni čas s krepko roko v Trstu uvesti temeljito premembo.

Storjen je danes prvi korak, odstranjena je nespособna vrhovna oseba, za trdno pričakujemo, da tej prvi premembi sledi še vsa dolga vrsta družih enako neizogibnih prememb, izrekoma želimo, da dobi Pretis naslednika, kateri bo spoznal vse grde napake njegovega prednika in kateri bo z enako spretno, kot krepko roko znal odstraniti, ako treba tudi izrezati z nadopolnega

mesta Tržaškega kužne bule, katere mu je vcepila sovražna roka za čas Pretisovega gospodarstva.

Trst mora se razkužiti in postati zopet zvesto avstrijsko mesto, to je naloga naše vlade, da se to ne more doseči z onim uradnim objem, katero je omogočilo sedanje nesrečne razmere, je več kot naravno, toraj pričakujemo še daljnih temeljitih osebnih sprememb v rešitev Primorske. V to Bog pomoz!

Naši dopisi.

Dobrava dne 7. julija. (*Zmes*). Uroči nekrvavi boj izšel se je, hvala Bogu, dne 4. t. m. ob volitvah deželnih poslancev za kmetske občine — v obče srečno; pričel se je pa zelo nevarni boj sadnega drevja z gosenicami glogovega belina. Prvi sovražniki so uže izlezli; glavna vojska sledila bode pa od dne do dne v vedno ogromnejem številu. Letos — ob prvotnem vežbanji — ta armada ne bode ravno preobčutno vničevalna, pač pa potem, ko se od prvotnih letošnjih vaj med zimo odpočije, v prihodnji pomladi. Ker se proti temu sovražniku sadno drevje samo boriti ne more, morali bodo posestniki zjediniti se združenimi močmi o pravem času v splošno zatiralno vojsko proti hudemu škodljivcu le sebi samim v korist.

Še drugi hud spodjedež v političnem oziru naha se v naši državi, osobito v obmorskih mestih avstrijskih, Trstu in drugih doli ob jadranskem morji, ta je: italijanska „irredenta“, katera ob vsaki patrijotični slavoosti kaže svoje rogove izdajstva. Le-to grdo in nehvaležno hidro naj bi modra vlada naša preje ko preje doli preko luže v strgani laški črevelj za vselej pognala tako, da bi potem mirovala za vselej!

Hude koze so tudi med tekočim šolskim letom v naši fari v dveh vaseh, na Hruševem in v Brezji prav močno razsajale; na obeh krajih, kodar bile so lansko leto prizanesle, so obiskale letos skoraj vse družine. Hvala Bogu, pred 14dnevi ponehale in prestale so zopet popolno! Po vsi fari, izuzemši edino Brezje, je sedaj zdravstveno stanje povoljno na vse strani; v Brezji pričela se je pa po malem pljučnica oglašati. Bog daj, da skoraj promine!

Za zadnjo košnjo bilo je vreme kaj neugodno; od binškošti sem bilo je skoraj slednji dan več ali manj dežja; res prava muka za kosce. Tako vreme je pa tudi ozimnim žitom zelo neprilčno, katera uže lepo dozorevajo; prvi pričetek žetvi rži je uže storjen; zrnje ostalo je na nekaterih njivah bolj redko; pšenice so pa sedaj še prav lepe; le ugodnega vremena za polnitev zrnja jim primanjkuje.

Senena letina se je prav dobro obnesla. Pozni pridelki na polji obetajo dobre letine, če jih posebna nesreča ne zadene. Otavam je rast bujna in čvrsta.

Rant.